

DIRECTOR:
Dr. ALEXANDRU RUSU

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA
BLAJ — JUD. TARNAVA MICĂ:

INSERATE:
Un șir garmond: 6 Lei. La
publicării repetate după
:: :: învoiala :: ::

Unitatea

REDACTOR:
Dr. AUGUSTIN POPA

ABONAMENTUL
Pe un an 200 Lei
Pe 6 luni 100 Lei
Pentru străinătate 400 Lei

Biblioteca Universitară „Gheorghe I. Brăncuși”

Foaie bisericească-politică — Apare în fiecare Sâmbătă

Zece ani

de arhierie a pâr. mitropolit Vasile

(ap.) La Anul nou, sărbătoreala sfântului Vasile cel Mare, s'au împlinit zece ani de când părintele mitropolit Vasile a primit darul, sfânt și greu fără seamăn, de arhierie și mare păstor al sufletelor noastre.

Ziua s'a prăznuit, la Blaj, după curîntă. Așa: Mitropolitul și-a lăsat, pentru o întrecută jumătate de ceas, hărțile și grijile învâlmășite pe masa de scris, și a stat de vorbă, simplu, blînd, familiar, cu fruntașii Blajului, clerici și mireni, despre durerile și bucuriile sale și ale bisericii.

Atîta tot? Da. Ce altă s'ar ni potrivită în atmosfera de aspră sihăstrie și simplitate apostolică, ce stăpânește azi sub bolțile tăcute ale vechiului castel princiar? Ce șgomot de paradă ar îndrăzni să tulbure liniștea cucernică a saloanelor, a căror viață s'a refugiat toată la o masă de scris, în veșnic neadormita peniță a urmașului lui Inochentie și Petru Pavel Aron?!

În schimb, cine nu s'a înfiorat de greutatea clipeilor cari resumau, în simplitatea lor simbolică, cel mai cuprinzător deceniu de viață al bisericii noastre, concretizată și concentrată în persoana Cărmuitorului ei?! Căci așa a fost voia Stăpânului a toate, să așeze în fruntea bisericii noastre, deodată cu marea prăvălire a vremilor și împărățiilor, un om care să se confunde pe deplin cu rosturile ei mântuitoare, făcînd din viața sa expresia cea mai înaltă și mai reprezentativă a sbuciumului ei biruitor.

Ridicat la înalta răspundere exact la marea răspântie a vremilor, mitropolitul Vasile s'a născut complet pe sine, trăind în el numai biserica, cu grijile ei nenumărate. Pentru noile vremi de răsturnare a valorilor și turburare a minților, viața lui simplă, aspră, clară, franchețea neșovăitoare, dărzenia necrușătoare în apărarea drepturilor, mucenicia senină a datoriei, este o permanentă propovăduire vie, incomparabilă, a evangheliei. Durerile și primejdii, cari au frământat biserica în acest sbuciumat deceniu, au fost încoronate cu suferința fizică, grea și statornică, pe care i-a trimis-o tainica dragoste a Părintelui ceresc. Dar incontestabilele realizări și progrese pe cari le-am înregistrat, fie în sporirea vieții sufletești, fie în noi statorii de lumină și noi organizări de energie, fie în așezările de drept ale bisericii noastre și instituțiilor ei — ar trebui pagini întregi pentru înșirarea lor! — au fost încununat cu liniștea senină, nebiruită putere de muncă și ereștineasca resemnare, cu care Arhierul merge pe drumul datoriei, uitându-și suferințele tot așa de complet, cum își uită izbănzile.

Pentru tot acest spor ce ne-a trimis, ca și pentru suferința rodnică cu care ne-a cercetat, cade-se cu adărat să mărim pe Domnul. Iar Acela, care cu devotament sfânt își macină propria viață pentru noi, credințioșii lui, să avem tot mai multă viață, să-i strigăm din inimă:

Întru mulți ani Stăpâne!

In atmosfera Crăciunului

Mandatarii păgânilor — Apostolii neamurilor — Misionarism

de A. C. ALBINUS

Trăim în atmosfera dulce a Crăciunului. Din lumea plină de răutate și de ură, ne-am refugiat în peștera din Betleem. Ce bine e aici! Dumnezeușul prunc ne luminează și ne încălzește sufletul înghețat. Privind în fața Maicii Domnului, ne odihnim, și pe tatăl ocrotitor al Pruncului ni-l facem și nouă patron și ocrotitor.

Să ne amestecăm printre păstorii cu mâinile aspre și fețele bătute de vînt, pentruca în apropierea Mântuitorului să se desghețe sufletele noastre și să se desfacă de pe inimi crusta aspră lăsată de mizeriile vieții. Să întovărășim pe magii cari, veniți dela răsărituri, cu sîrguință au căutat pe împăratul cel nou-născut, pentruca, împreună cu dînșii, mai presus de sfera cercetărilor omenești, să găsim pe creatorul și stăpânul universului.

Între cei dintâi adoratori ai pruncului dumnezeesc, pe cine vom prețui mai mult: pe umilii păstori cari, părăsindu-și turmele, a-leargă să se închine lui Mesia, sau pe craii dela răsărit cari, ascultînd glasul tainic al lui Dumnezeu și călăuziți de stea, înfruntă primejdii și fac drumul lung până la locul unde era pruncul, ca să-i aducă închinăciunile popoarelor păgâne?

Admirăm și pe unii și pe alții. Îi admirăm pe păstori, căci ei sunt cei dintâi Evrei, cari se desbracă de credința eronată de a vedea în Mesia un desrobitor național; cântarea îngerească îi învață, că celce s'a născut este Dumnezeuul păcii și Mântuitorul sufletelor. Inimi blînde, ei înțeleg învățătura ce se desprinde din peșteră și iesle; sunt începutul lungului șir al bunilor Evrei, cari vor urmări Isus și-i vor asculta învățătura blîndă, și vor forma ceata apostolilor și ucenicilor, iar, mai apoi, cea dintâi comunitate creștinească.

Totuși, fapta magilor ne umple de mai multă admirație. Căci, Evrei fiind, păstorii, împreună cu tot poporul lor, au fost pregătiți în mod direct pentru venirea Mântuitorului. Cărțile lor sfinte erau pline de prorocii meslane. Dela protoevangelii și până la ultima profeție meslană, nenumărate pagini din sfînta Scriptură vorbeau limpede despre venirea lui Mesia și despre toate împrejurările nașterii, vieții publice, sfârșitului pămîntesc și preaslăvirii Mântuitorului. Păstorii și întreg poporul evreesc știau că Povățuitorul se va naște în Betleem, din casa lui David. Știau că sceptorul s'a luat din mîna lui Iuda, că săptămânile de ani ale lui Daniil sunt pe sfârșite și, în urmare, ceasul izbăvirii este aproape.

Lumea păgână însă, de unde veniau magii, fusese lipsită de această pregătire directă. Aveau o singură comoară: revelația primitivă,

buu comun al omenirii întregi. Această învățătură însă, în cursul vremilor, s'a întunecat. Ei, păgânii, erau cei mulți, dela răsărituri și dela apusuri, cărora li s'a gătit loc în sînurile lui Avram; dar deocamdată, din promisiunile mîngăietoare, ca niște bieți cerșetori, primiau abia niște firimituri, prin mijlocirea Evreilor robiți și împrăștiați în diasporă. Simțiau numai setea arzătoare a călătorilor prin pustiu. Simțiau nevoia unui Mântuitor.

Aleșii neamurilor, cum erau și magii, nu se mulțămiau cu amestecul de povești extravagante ce alcătuiau religiile păgâne. Nu-i mulțămia nici cultul zeilor, uneori copilăresc, altădată imoral. Socotiau, ca Socrate, că Dumnezeu trebuie să trimită un înțelept din cer, care le va spune cum să cinstească divinitatea. Și oftau cu Alcibiade: „Măcar de s'ar arăta pe vremea mea pe pămînt; căci m'ași l pi de dînsul, ca și copilul de sînul maicii sale!”

Așadar, întocmai ca și Isus, în multe rânduri în cursul vieții sale publice, și noi vom admira mai mult credința și dragostea cu care se apropie magii de ieslea Mântuitorului. Ei vin în numele nenumăratelor popoare, cerșind pruncului dumnezeesc să reverse darul și binecuvîntarea cerească asupra tuturor neamurilor pămîntului. Magii sunt mandatarii popoarelor păgâne.

Prezența magilor la ieslea Mântuitorului este indiciul catolicismului. Arată, că biserica pe care o va întemeia Isus, va cuprinde în sînul ei toate neamurile. Urmărind înfăptuirea acestui principiu fundamental al creștinismului, verhovnicul apostolilor, părăsind leagănul creștinătății, Palestina, își fixează scaunul în capitala Cesarilor, nu alături, ci deasupra tronului acestora — tronul cesarilor se va prăbuși, iar strălucirea Scaunului apostolic va crește din veac în veac — și de aci începe vînzarea cea minunată a sufletelor pentru împărăția lui Dumnezeu.

E minunată opera apostolilor neamurilor. Sunt trimiși de Domnul și de vicarii lui. Dar sunt și chiemași. O chieamare miraculoasă e descrisă în Faptele apostolilor, cum sfîntului apostol Pavel, în Troada, i-se arată un bărbat din Macedonia, rugându-l: „Treci în Macedonia și ne ajută!” Despre o altă chieamare miraculoasă citim în viața apostolului Irlandei, sfîntul Patriciu. Acesta, scăpat din Irlanda, unde fusese vîndut ca rob și îndurase toate suferințele și ororile sclăviei, și reintors în Galia, vedea mereu, în visele sale, pe copiii păgânilor Irlandezi, întinzînd spre dînsul micuțele lor brațe și rugându-l să-i boteze. I-se părea că aude glasul lor plîngător, zicîndu-i: „Vino în noi, vino și ne mîntuește!” Uneori, principii

înțelepți au fost cei ce au chemat în țara lor pe apostolii creștinismului; de alte ori, influența blândă a prințeselor creștine a plecat cerbicea domnitorilor pentru a primi jugul lui Hristos.

Plină de suferințe a fost viața acestor apostoli, cari cei mai mulți s'au săvârșit cu moarte de martir; blagoslovită a fost opera lor. În curs de trei veacuri, creștinismul a fost răspândit în imperiul roman întreg. În vreme de o mie de ani, s'au creștinat aproape toate popoarele vechi și noi ale Europei. De aci încolo, misionarii creștini au trecut la popoarele din celelalte continente.

Și azi, popoarele păgâne chiamă pe apostolii creștinismului. Căci din două miliarde de oameni, cât e numărul aproximativ al locuitorilor pământului, abia 400 milioane sunt creștini catolici. Cu ceva mai mic este numărul sectarilor creștini. Deci vr'un miliard și 200 milioane sunt și azi în întunecul necredinței.

O piedecă însemnată a apostolatului creștin este misionarismul sectelor: bieții păgâni, asaltați de învățături contradictorii, își pierd orientarea și nu sunt în stare să aleagă din neghină grâul curat al învățaturii evanghelice. Altă piedecă este viața rea a creștinilor cu care lumea păgână vine în contact. Ca și Indienii, victime ale lăcomiei și ticăloșiei Europeanilor trecuți în America, întreabă și azi mulți dintre păgâni: „Dacă Dumnezeu vostru e atât de bun, cum de oamenii voștri sunt atât de răi?”

Chiemarea păgânilor, reprezentați la iese prin magii dela răsărit, trebuie ascultată. Porunca lui Isus de a învăța și boteza toate popoarele, trebuie împlinită. Și, de fapt, munca misionară continuă și azi, ca și pe vremea verhovnicului apostolilor, sub conducerea vicarilor lui Hristos. La această muncă apostolică, trebuie să concurgă toate bisericile particulare. Biserica românească va trebui să urmeze pilda celorlalte biserici, mai cu seamă pilda strălucită a bisericii franceze, care face o operă grandioasă, educând misionari și adunând mijloace materiale, necesare acestui apostolat.

Noi, Românii, să dăm cu toată inima „bănușii sfântului Petru”, meniți în primul rând

pentru convertirea păgânilor. Să însoțim cu pioase rugăciuni munca blagoslovită a misionarilor. Și să facem misionarism interior — aceasta stă în puterea noastră —, adâncind religiozitatea poporului nostru. Credința vie a popoarelor vechi creștine, dragostea și iertarea și bunătatea creștinească vor fi mijloacele cele mai puternice de a face pe cei ce se închină, și azi, stelelor, să se închine soarelui dreptății, Hristos.

Incă o pastorală. Din prilejul serbătorii legate de începutul noului an, I. Preasfințitul Valeriu al Orăzii a aflat de bine să mai adreseze o pastorală credincioșilor săi, îndemnându-i prin cuvinte potrivite la prăznuirea creștinească a acestei serbători, batjocorite de păgâni — atât de cei vechi, cât și de cei din zilele noastre — prin desfrânări de tot felul.

Insistând apoi asupra darurilor bogate, de cari ne-a învrednicit bunul Dumnezeu prin readucerea unei bune părți a neamului nostru în sinul bisericii celei adevărate și, mai apoi, prin unirea într'un singur mănunchiu a tuturor fiilor neamului, I. Preasfinția Sa subliniază marea noastră datorie de a păstra și consolida această dublă moștenire, pentru a o putea trece, tot mai bogată, celor ce vor veni după noi. În acest scop s'a înființat de curând și asociația atât de importantă a mirenilor noștri AGRU, care va face să „rodească darul lui Dumnezeu în toate sufletele spre mântuirea lor și întărirea neamului”. Prin această asociație se va adânci viața religioasă a membrilor și viața obștească se va îndruma și ea potrivit învățăturilor evanghelice, apropiindu-ne cu toții cât mai mult de „Celce s'a născut pentru mântuirea noastră, de Isus Hristos în sf. taină a cuminecăturii”.

De încheiere, I. Preasfinția Sa îndeamnă pe toți să se înscrie în rândurile AGRU-lui, lucrând din răspuțeri, că țintele acestei asociații să poată fi realizate cât mai deplin pe linia întregă.

Citiți și răspândiți: „UNIREA”

Autografe regale

În legătură cu jubileul sacerdotal de 50 ani al Sfântului Părinte al Romei

Prestigiul extraordinar de care se bucură, în toate cercurile lumii, Sf. Părinte Papa Pius al XI-lea, apare lămurit și din scrisorile autografe ce i-s'au trimis de curând din partea Suveranilor, capilor de stat, principilor și guvernelor din aproape toate țările Europei și de aiurea, între cari atâtea străine de interesele catolicismului.

Iată, după „L'Osservatore Romano”, câteva din aceste autografe și telegrame:

Din prilejul celebrării jubileului sacerdotal al Sfinției Voastre, noi O rugăm de a primi în numele Regelui Mihai I felicitările cele mai sincere ale Noastre, precum și asigurarea urărilor călduroase, pe cari le formăm pentru sănătatea și fericirea Sa.

Nicolae, principe de România
Miron, patriarhul României
Constantin Sărățeanu

Sfinția Ta. — Aflu cu multă plăcere și interes, că la 20 ale acestei luni Sfinția Ta va prăznuia a cincizeca aniversară a hirotonirii într'u preot și Eu simt că nu pot lăsa să treacă această fericită ocaziune fără a prezenta Sfinției Voastre felicitările Mele cele mai sincere pentru acest eveniment atât de remarcabil, împreună cu cele mai bune urări ale Mele pentru sănătatea și fericirea Voastră.

Rog pe Sf. Voastră să primească aceste felicitări drept o nouă asigurare a prieteniei Mele sincere, și a respectului adânc simțit, precum și a considerației ce port față de persoana și caracterul Sfinției Voastre.

Dat la Curtea Mea din Palatul Buckingham, în 14 Decembrie 1929.

Gheorghe R. I.

Sfinția Voastră se pregătește să-și țină serbătoarea rară a jubileului sacerdotal de cincizeci ani. Sânt deosebit de bucuros de a putea exprima Sfinției Voastre, din acest prilej, cele mai sincere urări ale mele și ale guvernului Reich-ului. Să dea Atotputernicul Sfinției Voastre încă mulți ani fericiți de străduințe rodnice, binecuvântând munca neobo-

☐ ☐ Foiața „Unirii” ☐ ☐

Puterea credinței

— Câteva reflexii asupra unor fapte concrete —
de Gavril Todica

Cețiți, vă rog, discursul d-lui profesor Dr. Iuliu Hațieganu, ce l-a ținut în ziua de sărbătoare a AGRU-lui. Și cețiți, vă rog, reflexiile mele referitoare la *Calendarul Sfinților*, ce s'au publicat în „Unirea Poporului” tocmai în zilele acelea. Veți surprinde multe idei concordante. Să nu credeți însă, că eu am plagiat pe d. Dr. Hațieganu. Nici d. Dr. Hațieganu nu m'a plagiat pe mine. Ci aceleași idei planează, așa zicând, în aer, ca razele de lumină. Le poate absorbi oricine care are voință, care nu se apără cu paravana de influența lor.

În conexiune cu discursul d-lui Dr. Hațieganu comunic câteva din însemnările mele, ce mi-le-am extras din ziare, ori mi-le-am notat din contactul cu oamenii pășiți. (Multe am și din experiența proprie, dar acestora le va veni rândul abia mai târziu).

— *Recamier* a fost unul din medicii cei mai celebri ai Parisului, în secolul trecut. După moartea lui, iată ce scria despre el liber-cugetătorul Macé: „Intr'o zi am găsit ceva frapant la Recamier: un rozar. Noi, prietini lui, cu

toții, am rămas frapați de acest obiect. Cum? Celebrul Recamier, medicul prinților și principale medicilor, profesor universitar și autoritate europeană, să se roage pe boabe de rozar? Indată ce a observat Recamier mirarea noastră, cu cea mai mare liniște ne-a explicat cauza, Da — zise — eu mă rog pe rozar. De câte-ori, se epuisează orice ajutor științific și omenesc, ce-l depun pentru a salva pe pacienții mei, rostesc totdeauna o decădă, două, din rozar și las în grija Preacuratei intervenția mai departe. *De multe-ori am constatat ajutor miraculos!*”

— *Daniel O'Connel* a fost unul din bărbaiții cei mai renumiți ai Irlandezilor. Timp de peste zece ani a luptat în parlamentul englez, ca să smulgă dela cârmuirea protestantă emanciparea catolicilor irlandezi. Il deprima faptul, că se lupta aproape singur. Nu avea tovarăși de luptă. Într'o ședință furtunoasă, protestanții tocmai înjurau și calomniau din greu pe catolici, când O'Connel retrăgându-se într'un colț al incintei și-a scos rozarul și începu a se ruga cu evlavie, cerând dela Preacurata și dela Isus, să lumineze câțiva deputați, că aceștia să observe adevărul. Rugarea lui fu ascultată. Primul, care luă apărarea Irlandezilor, fu bătrânul general Wellington. L-au urmat Peel Robert, Lord Russel și Lord Byron. Cauza Irlandezilor găsi mare sprijin în ei.

— Di profesor *Dr. Iacobovici*, în discursul, ținut la 30 Nov. în Senat — discurs plin de

învățăminte —, alunecă totuși și riscă următoarea afirmație: „... eu nu cred în supranatural. România mare este rezultanta forțelor biologice ale poporului român, care a supraviețuit tuturor vicisitudinilor și care atunci, când împrejurările i-au permis, și-a desăvârșit evoluția lui milenară”.

Cetind aceste fraze, am rămas foarte nedumerit. „Rezultanta forțelor biologice... când împrejurările i-au permis”. Cine a potrivit acele împrejurări? Hazardul? Calculul generalilor? Planurile diplomaților și politicianilor din țările beligerante?

Eu știu, că în 3 luni de zile România a fost dripită. Deci cum stăm cu forțele biologice? În 1917 Rusia s'a rostogolit. Și oare Rusia n'a avut și nu are forțe biologice? De altă parte, nu a fost oare un bine imens, pentru România și pentru Polonia etc., că mai întâi Rusia s'a rostogolit, cu toate forțele ei biologice?

Soarta României s'a decis prin ceva supranatural, prin voința noastră și alui Dumnezeu, iar efectiv, omenește, prin duelul teribil dintre Foch și Hindenburg. Dar „din întâmplare”, Foch credea în supranatural, în lumina „de sus”, care poate fi de ajutorul cel mai mare.

— „Nicăiri, ca în învălmășeala războiului, îmi spunea mai zilele, trecute d. *Aron Todăa*, învățător în Balșa (jud. Hunedoara) — nu simțesti mai nemijlocit scutul și ajutorul lui Dumnezeu. Ca stegar și sublocotenent, eu tot răs-

sită a Sfinției Voastre. Am încredințat pe ambasadorul meu de lângă Sf. Scaun, pe d. Dr. von Bergen, să transpună Sfinției Voastre această scrisoare autografă a mea, făcându-se, și cu graiul viu, vestitorul sentimentelor cari mă animează cu aceasta fericită ocazie. Ca semn vădit al sentimentelor mele de simpatie și de prietenie, rog pe Sfinția Voastră să binevoiască a primi din mâinile aceluiș domn ambasador un serviciu de masă, copie a unui serviciu de lux a Regelui Frideric II al Prusiei, executată în atelierele de porțelanărie ale Statului din Berlin.

La urările mele repetate și cât mai călduroase pentru bunăstarea personală a Sfinției Voastre, unesc asigurarea celei mai perfecte stime și prietinii sincere ce Vă păstrez
Berlin, 24 Octomvrie 1929.

ss. Curtius

ss. Hindenburg

Regina și cu mine ne complacem a oferi Beatitudinii Voastre din prilejul jubileului sacerdotal felicitări reverentioase și afectuoase, rugând Ceriul să continue a Vă acorda divina sa protecțiune. Cerem Preafericite Părinte în aceste momente de jubileu, peste Spania noastră iubită și peste poporul ei binecuvântarea apostolică, înocind în acelaș timp asigurarea afectului nostru filial.

Regele Alfonso

Sfinția Voastră celebrează jubileul Său sacerdotal. Eu înțeleg sentimentele pe cari această ocaziune le trezește în inima Voastră; ajute Dumnezeu pe Sfinția Voastră în misiune sa sublimă și plină de răspundere

T. G. Masaryk

Vin să ofer Sfinției Voastre, din prilejul celebrării jubileului Său sacerdotal, felicitările mele sincere și urările pe cari le fac pentru fericirea Sa

Wilhelmina

În momentul, când Sfinția Voastră celebrează jubileul său sacerdotal, Consiliul federal ține să Vă ofere omagiul viilor sale felicitări și a călduroaselor sale urări, pe cari le face

pentru durata îndelungată a Pontificatului, care exercitează acțiunea sa binefăcătoare sub semnul păcii.

Haab, preș.
Confederațiunii Elveția

Mă grăbesc a prezinta Sfinției Voastre, odată cu felicitările mele cele mai sincere, urările cele mai călduroase din prilejul cinquantenarului preoției Voastre devotate Bisericii

Alexandru al Sârbiei

Din prilejul cinquantenarului consacrării sacerdotale a Sfinției Voastre, sunt fericit a Vă oferi, odată cu asigurarea venerațiunii mele profunde, și urările mele cele mai respectuoase

Boriș al Bulgariei

Rog pe Sfinția Voastră să primească felițiile mele felicitări sincere, pe cari îmi permit a Vi le trimite de ziua fericită a jubileului preoțesc de aur, urându-Vă să puteți celebra și pe cel de diamant pentru fericirea spirituală a lumii.

A. B. Leguia, președintele din Peru

În afară de acestea au mai sosit la Vatican felicitări și urări dela următorii: Regele *Victor Emanuel* al Italiei, *Regele Albert* al Belgiei, *Regele Christian* al Suediei, *Regele Ferdinand*, fost al Bulgariei, *Ignățiu Mosciski*, președintele Republicii polone, *Washington Luis Pereira de Souza*, președintele Braziliei, *Miguel Abadia Mendez*, președintele Columbiei, *Nicolae Horthy*, regentul Ungariei, *Rupprecht*, Kronprințul Bavariei, *Mareșalul I. Pilsudski* și mulți alți principii și miniștri din toate țările lumii.

Pamfil Șeicaru despre agitațiile confesionale. În vorbirea dela Mesaj, ținută la 10 Decemvrie c. de deputatul *Pamfil Șeicaru*, directorul ziarului „Curentul”, acesta a ținut să atingă și chestia agitațiilor confesionale înscenate și patronate din partea partidelor de opoziție, având, în legătură, frumoase cuvinte de apreciere a străduințelor Blajului nostru.

Iată ce a spus d. Șeicaru, în aplausele

boiul l-am făcut la front, de multe-ori în liniile prime. Românii nu prea eram cruțați. Mă rugam însă, la toate ocaziile când puteam, din toată inima și cu atâta evlavie, cum astăzi nu mai sunt în stare să mă rog. Și par'că vedeam cu ochii, cum Dumnezeu și Preacurata îmi ajutau. Nu mi-s'a întâmplat nici un rău. Nu am primit nici o sgărietură, cu toate că la câțiva pași dela mine cădeau oameni și la 100—200 metri explodau obuze de sfărmau totul... Ca Român, primiam rar concediu. Dar când veniam acasă, atunci se întâmpla câte-o ofensivă turbată, cu ruperi de front. Pe când sosiam îndărăpt liniștea relativă era restabilită în regiunea unde mă puneau la post.

„În 1917, când s'a încheiat pacea separată cu Rusia, toți ofițerii și cu toate prevederile *omenești*, eram convinși, că și România e pierdută. Totuș, par'că ceva îmi șoptea și mă întărea înlăuntru, că soarta noastră nu e decisă, că nu suntem pierduți. Omeneste, cu mintea rece, nu ne puteam da seama, nu găsiam motive de a fi optimiști. Din contra. Calculam așa: dacă Italianii nu au obținut nici un succes până acuma, cu toate că frontul austro-ungar a fost cam subțire: ce va fi în viitor, dacă trecem din Galiția un milion de soldați, contra Italiei? În scurt timp nu ne oprim până la Roma! Așa ne era raționamentul bazat pe fapte, ce le aveam, și pe încrederea ce ne-o înspărau marile succese reportate. — Dar șoaptele tainice îmi spuneau întors decum îmi do-

vedia mintea. Cătră prietinii intimi îmi destăinuam sentimentul acesta. Unii mă aprobau. Alții afirmau că trăiesc în epoca preistorică... Dar au mai trecut săptămâni și luni grele. La urma urmelor ne-am pomenit cu armistițiul dela 11 Novembre 1918.

„Hotărît, România mare a făcut-o mai întâiu voința lui Dumnezeu. Dacă nu se prăbușia mai întâiu Rusia, era vai de România!”

Aș putea continua cu însemnări de acestea, dar mă opresc. Fiind vorba, mai ales, de medici, de chirurși, de oameni de știință, apoi de credința și necredința lor în supranatural, ne-am putea întreba că oare cum s'au potrivit cazurile cu operațiile lui Brătianu, Buzduganu și a regelui Ferdinand? Are drept știința să fie semeață? Să-și aroage rol exclusiv în conducerea destinului omenirii, când nu poate conduce nici destinul unui singur om?

La tot pasul ne paște „hazardul”, „întâmplarea oarbă”, independentă de voința noastră. Un doctor Bilașcu iese, ca de obicei, la o plimbare igienică și din „nimica” își contrage o intoxicație mortală. — La o ciocnire de tren, din acelaș compartiment unul scapă ca prin urechile acului, alții pier.

Și așa mai departe. Adevărate sunt cuvintele psalmistului: „Nisi Dominus custodierit civitatem, frustra vigilat qui custodit eam”.

repetate ale majorității, dar și spre nu multă mângâiere a Preasfinților și Inalt Preasfinților neodihniți dela Sibiu și aiurea:

Agitațiunea pe chestiunea reformei administrative nu mi-s'a părut... cu nimic primejdioasă. În schimb, mi-s'a părut foarte primejdioasă agitațiunea pe care au dus-o aceste partide*) pe chestiunea confesională.

În Ardeal, domnilor, știm cu toții că există o mulțime de Români — uniți — de rit ortodox, însă cari recunosc supremația spirituală a Papei.

Oricine a străbătut Ardealul și a stat de vorbă cu familiile românești de-acolo, a putut avea dovada, că diferențele confesionale nu au putut niciodată desbina familiile... (Aplauze pe băncile majorității).

Ei bine, a trebuit ca patima politică, lipsită de orice scrupul, să folosească ca temă de agitațiune și chestiunea confesională...

Domnilor, pentru Blaj, pentru calomniatul Blaj ar trebui să avem măcar un elementar sentiment de recunoștință. Chiar dacă n'ar fi fost Blajul decât centrul de muncă al acelor umili canonici, cari ne-au întors privirile spre Roma milenară — amintindu-ne străvechea filiațiune cu masa latină, și sporind astfel orgoliul rasei noastre; chiar dacă n'ar însemna pentru noi Blajul, decât o ancoră svârlită spre Roma eternă, și o afirmațiune spirituală rămasă neclintită de milenii; chiar dacă n'ar fi decât aceasta, și tot n'ar trebui să se svârle scuipatul luptei politice asupra Blajului! (Aplauze pe băncile majorității).

Dar, domnilor, fiecare om are o legătură cu Dumnezeu, un drum de ascensiune spre divinitate, pe care singur și-l alege.

Nimănui nu-i este permis, printre noi, să spună: „Drumul pe care l-ai ales tu, dela sufletul tău de om spre marele necunoscut, nu este bun! Primește-l pe al meu!” Această încercare de siluire a conștiințelor — iată una din cele mai respingătoare manifestațiuni ale sufletelor rudimentare!

Și-apoi, domnilor, știm cu toții că norodul românesc nu este un popor de fanatici. Lupte religioase?... Cine își închipuie că poate aprinde în țara aceasta, de largă și îngăduitoare tolerantă, își face iluzii... Cel mult vom rămâne cu această amintire monstruoasă, de a fi sculptat pe unele altare, la cari dacă nu te închini, ești totuși obligat să te apropii cu pietate.

A murit Cardinalul Gamba dela Torino. La 26 Decemvrie 1929 s'a stins, după o boală scurtă, arhiepiscopul dela Torino (Italia) Card. *Iosif Gamba*, dela care biserica putea să mai aștepte mult bine.

Născut la 1857, în apropierea orașului său de reședință, fu crescut la Torino din partea Salezianilor, și astfel nu e nici o mirare, dacă ajuns în eler a făcut aici o carieră din celea mai frumoase. Întăiu canonic, apoi vicar general și capitular la Asti, Mgr. Gamba ajunge la 1901 în episcopat, pentruca la 1923 să fie numit arhiepiscop și mitropolit la Torino, iar în 1926 să i-se dea purpura cardinaliție.

În toate aceste slujbe Card. Iosif Gamba s'a dovedit a fi om la locul său, lăsând azi regrete unanime la toți cari i-au cunoscut activitatea frumoasă și rodnică.

Schimbare în direcțiunea Teatrului național din București. Numindu-se d. *Liviu Rebreanu* pe ziua de 1 Ianuarie director al «Educației poporului» — un nou post creat în ministerul muncii, sănătății și ocrotirilor sociale — conducerea Teatrului Național din București a fost încredințată dlui *Victor Eftimiu*, care și-a luat postul în primire pe ziua de 2 Ianuarie.

*) E vorba de partidul liberal și cel averescan.

Știri mărunte

NOU ABONAMENT. Cu prețurile indicate în fruntea foii, deschidem prin aceasta nou abonament la „Unirea” și rugăm pe toți cari țin să ne rămână credincioși să ne trimită, cât mai fără întârziere, suma ce ni-se cade. Ceice ne mai dătoresc pe trecut, nu vor uita, firește, să se achite mai întâiu de aceste restanțe.

Directorii regionali au fost numiți. Pentru noua lege administrativă să poată fi aplicată în întregime, directorii regionali au fost numiți pe ziua de 1 Ianuarie c. și sunt următorii: *Ioan Cămărășescu* la București, *Constantin Hoiescu* la Iași, *Dr. Aurel Dobrescu* la Cluj, *Dumitru Moldovan* la Chișinău, *Sever Bocu* la Timișoara, *Vasile Rădulescu* la Craiova și *I. Sauciu-Săveanu* la Cernăuți.

Adunarea generală a societății de geografie. Săptămâna trecută s'a ținut la București, sub prezidiul dlui L. Mizak, fost ministru, adunarea generală a »societății regale române de geografie». În legătură cu un raport asupra trecutului acestei societăți, d. prof. Mehedinț a adus elogiul meritate fostului Regent Buzdugan, iar la propunerea președintelui noul Regent C. Sărățeanu, care de 35 ani este membru activ al societății, a fost ales membru de onoare al ei. Acesta a mulțumit și a promis tot sprijinul, arătându-și nădejdea că societatea își va avea în curând propriul său palat. Mai relevăm o conferință despre »România la Barcelona» a dlui prof. Al. Tzigara-Samurcaș.

Locale. Luni, la Botezul Domnului, va predica în catedrală Reverendul *Dr. Augustin Popa*, profesor la Academia de teologie, iar Duminica viitoare, cea după Botez, păr. *Dr. Iuliu Florian*, canonic mitropolitan.

— Având contribuția atât de prețioasă a tinerelor forțe artistice ale Blajului, în frunte cu dsoara Sili Muntean și cu profesorii noștri de muzică, *Revelionul Casinei* a întrecut și în acest an toate așteptările. Intreagă sala, tixită ca de obicei cu tot ce are Blajul mai ales, a petrecut, până târziu după miezul nopții, într'o atmosferă prietenească de caldă familiaritate, a cărei amintire nu se va șterge curând. Salutul de an nou al comitetului l-a adus de astădată d. Dr. Ioan Bianu, vicepreședintele Casinei, care s'a dovedit la înălțime, lăsând cele mai bune impresii.

— Marția viitoare, în 7 Ianuarie va avea loc în sala de gimnastică a liceului o *serată artistică-dansantă*, susținută de Cercul studențesc »Valea Târnavelor». Se va juca cu acest prilej comedia »Năzdrăvăniile divorțului». Venitul e destinat pentru un monument lui Axente Severu la Frăua. Intrarea benevolă. Inceputul la ora 8 seara.

Pentru clericii absolvenți ai eparhiei Lugojului. P. Ven. Ordinariat de Lugoj pune în vederea absolvenților săi de teologie, că au să se prezinte la hirotonire în curs de cel mult un an dela data absolvirii. Ceice nu vor face-o, nu vor mai primi angajamente militare pentru scutirea dela serviciul militar activ.

S'au scumpit chibriturile. Incepând cu 1 Ianuarie, când intră în vigoare convenția cu trustul suedez, cutia de chibrituri se va vinde cu 250 Lei, dar vor fi afirmative superioare celor de până acum. Se mai vorbește apoi, în legătură, și de înființarea unor noi centre de desfacere, pentruca toate regiunile să poată fi aprovizionate la timp cu acest articol de prima necesitate, care se va putea găsi în toate prăvăliile de coloniale.

Chestia iglenii în crematoriile umane. În Berlin s'a întemeiat de curând o organizație de luptă contra crematoriilor și a ideii păgâne, pe care acestea vreau s'o servească sub masca diverselor lozinci umanitare la ordi-

nea zilei. Una dintre aceste idei este și aceea a igienii, afirmative mult mai bine servită prin arderea cadavrelor, decât prin înhumarea lor creștinească. Din datele publicate de această organizație asupra crematorului din Hannovera, unul din cele mai mari ale Europei, reiese însă, că din motive de economie cadavrele destinate incenușării în acest cremator se păstrează uneori și câte 8—10 zile, până se adună un număr de cadavre suficient pentru a se plăti să pună aparatele în funcțiune. Asta nu servește însă nici igiena, nici pietatea!

P. T. T. a introdus serviciul de corespondență „expres”. Incepând cu ziua de 20 Noemvrie c. s'a introdus și la noi serviciul poștal expres și aceasta atât pentru serviciul intern, cât și pentru străinătate. În sensul dispozițiilor luate în cauză, pot fi expediate »expres» — cuvânt care trebuie însemnat de trimițător — scrisori, cărți poștale, imprimate, probe de mărfuri și hârtii de afaceri, și acestea fie simple, fie recomandate. Taxa de »expres» este de 30 Lei peste taxele obișnuite și poșta se îngrijeste, în schimb, ca corespondența expres să fie distribuită imediat după sosire, prin factori telegrafici.

† **Păr. Harion Dalău**, paroh în Fiea de sus (arhidieceză), s'a stins la 25 Decemvrie 1929 în anul 50 al vieții și 24 al preoției sale cinștite. A fost un preot care lasă celea mai simțite regrete la toți cari i-au cunoscut activitatea. — Fic-i partea cu dreptii!

† **Gheorghe Spătăceanu**, învățător-director în Benic, s'a stins la 27 Decemvrie 1929, în anul 52 al vieții și 31 al fericitei sale căsătorii. Îi deplâng numeroase rudenii. — Odihnească în pace.

Telefonul „Unirii”

P. Cluj. Văzând că lumea insistă atât de mult pentru reparația revistei »Cultura Creștină» și având, de altă parte, asigurările, acum formale și categorice, ale celor care au îngrijit-o pe umă, că în curând va începe să reapară, am abstat și de astădată dela gândul de a scoate »Unirea» mai mare. Dacă va fi însă, ca și aceste asigurări — date pentru Februarie, Martie, când se va putea continua anul întrerupt în 1927 — să rămână baltă, vom face tot posibilul pentru a da mișcării publicistice un nou avânt în aceste coloane.

T. București. Fiindcă știm, că »Lumina satelor» dela Sibiul I. Preasfințitului Nicolae nu prea pătrunde în cercurile din capitală, vă dăm aici un crâmpie din scrisul acestei gazete, care ne prezintă icoana fidelă a sufletului mărunț ce animează pe »marele animator» — vorba e spusă de însuși înaltul său patron — al satelor ortodoxe. Iată anume ce scrie această »Lumină» în numărul său de noul an în legătură cu actul atât de însemnat al ieșirii din Vatican a Papei: »Dela anul 1870 papii n'au mai ieșit din castelul lor din Roma, care se numește Vatican; n'au mai ieșit de ciudă, că s'a încheat regatul Italiei, a cucerit Roma, și și-a ales rege, care să locuiască în Roma, iar papa n'a voit nici unul din aceste lucruri, ca să rămâie el domn pământului aceleia. Anul trecut s'au împăcat lucrurile în schimbul alor 2 miliarde lire italiene (160 miliarde lei), pe cari le va primi papa. În urma acestei împăcări papa s'a învoit să iasă și el în lume și așa în 20 Decemvrie 1929 dimineața a ieșit cu automobilul în Roma, dar nu l-a cunoscut nimeni. Lumea a aflat numai târziu, și atunci era prea târziu.» Așa poate să scrie — cu gândul meschin de a nu lăsa pe cetitori să cunoască adevărul — un »mare» și »luminat» preot al ortodoxiei sibiene. Și aceasta aproape simultan cu omagiile unanime și atât de înălțătoare, cari se aduc Părintelui jubilat al creștinătății din partea lumii întregi, inclusiv cea protestantă și ortodoxă. — E bine să se rețină și acest amănunt.

M. Sibiu. Feliul cum prezintă (în nr. dela 1 Ian. c. al »Universului») dna Sanda I. Mateiu pacostea divorțurilor este în adevăr atât de concludent, încât ne mirăm cum de n'a ajuns și la concluzia ce se impune de a cere totala lor suprimare. Dna Sanda cunoaște, pe cât știm, foarte bine Scriptura și ne-ar fi făcut multă plăcere, dacă considerentele sale de ordin social ar fi înțelese să le sprijinească — dupăcum obișnuiește altădată — cu textele referitoare și atât de categorice ale sf. Scripturi. Dar, poate ar fi prea mult să-i cerem atâta curaj. Să ne mulțumim deci și cu cât a putut să ne dea fără a-și primejdi ortodoxia, care și-a făcut din desfacerea căsătoriei o dogmă.

Dr. P. Hida. După situația de acum, filia Dvoastră se ține de parohia Strâmba, dar dacă comunicația și alte interese ale credincioșilor V'ar face mai accesibilă altă parohie centrală. Vă stă în voie să cereți dela Consistor o schimbare a acestei situații. Și fiind seamă de importanța centrului comercial care e Hida, sperăm să puteți izbuti fără nici o greutate. Mai ales, că pe păr. din Strâmba îl știm foarte înțelegător. Cât privește apoi chestia capelei e bine să aveți una proprie, dar până atunci vă puteți folosi, din necesitate, și de cea latină.

C. Ceheiu. Am primit cu mulțămă suma de Lei 600, abonament pe o jumătate de an dela parohiile Săg. Valcăul de jos, Plopiș, Drighiu, Nușfalău și Ceheiu. La laz s'a sistat, la Valcăul de sus se trimite din nou.

B. Lemnin. Am primit suma trimisă. Abonamentul e achitat până la 31 Dec. 1929.

Oficiul parohial. St. Măria Orlei. Confirmăm primirea abonamentului pe 1929.

S. Aiud. Confirmăm primirea sumei de Lei 400, abonament pe 1928 și 1929.

Parohia română unită. Seini. Am primit abonamentul pe anul 1929.

M. Alba-Iulia. Confirmăm primirea abonamentului pe o jumătate de an.

R. Sănnicooară. Am primit abonamentul pe anul curent.

P. Oravița. Chităm primirea abon. pe 1929.

Croitoria M. Radu

ALBA-IULIA

Strada Regimentul 5 Vânători 16

DD. preoți și învățători au reducere la prețuri, cari și altfel sunt cele mai convenabile.

In atențiunea parohiilor și eura-
ratoratelor bisericesti!

Comandați

CLOPOTE

de calitate superioară, la cel
mai mare depozit românesc
din Ardeal:

ALEXANDRU ANCA

CLUJ, str. Regina Maria No. 43.

Tot aici: Policandre, Sfeșnice, Ornate
și Recvizite bisericesti, Prapori, Cărți
preoțesti și de rugăciuni. Teatre popo-
rale și școlare, monoloage, dialoge,
etc. etc.

CEREȚI PREȚURENT DETAILAT

Batoze Typul cel mai nou

Tractoare

Instalațiuni de moară

S. A. Română pentru Comerțiu de
Mașini Agricole

Cluj, Str. Reg. Ferdinand Nr. 63

Reprezentanța generală pentru România a fabricii

Első Magyar Gazdasági Gépgyár
BUDAPESTA

(890) 3—?

TURNATORIE DE CLOPOTE

FRITZ KAUNTZ

fost

SCHIEB & KAUNTZ

Sibiu — Str. Morilor 2

Livreză clopote de biserică pe garanție
de ani îndelungați, turnate din material de
prima calitate ca înainte de războiu efep-
tuate în mod artistic. Experiență înde-
lungată, de ani de zile, asigură o muncă
ireproșabilă și un sunet armonios.

Cereți oferte speciale!

Pe scrisori rog a se indica adresa precisă

(999) 47—?